

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Д.в.д. директора УкрНДІЛГА

В. П. Ткач

2019 р.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО АВТОРСТВО ТА СПАДКОЄМНІСТЬ МАЙНОВИХ ПРАВ АВТОРА В НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ РОБОТІ З СЕЛЕКЦІЇ ЛІСОВИХ ТА ГОРІХОПЛОДИХ КУЛЬТУР

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Це Положення визначає порядок регулювання правовідносин, пов'язаних із виведенням (винайденням) працівниками УкрНДІЛГА нових сортів рослин, виникненням авторського права на такі сорти рослин, його реєстрацією та використанням.
2. Положення розроблено на основі Законів України «Про охорону прав на сорти рослин», «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, постанови Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо реалізації Закону України "Про охорону прав на сорти рослин"» від 19.08.2002 № 1183, наказу Міністерства аграрної політики «Про затвердження положення про свідоцтво про авторство на сорт рослин» від 28.05.2003 № 151, наказу Міністерства аграрної політики України «Про затвердження Інструкції про реєстрацію договору про передачу майнового права на сорт і договору про передачу права на використання сорту» від 21.07.2003 № 244 та інших нормативно-правових актів.
3. Вимоги та правила, викладені в цьому Положенні, поширюються та є обов'язковими для виконання всіма працівниками УкрНДІЛГА, включаючи осіб, які працюють за сумісництвом.
4. Терміни, що використовуються в даному положенні, вживають у значенні, визначеному в Законі України «Про охорону прав на сорти рослин».

II. АВТОРСТВО НА СОРТИ

1. При отриманні, в ході виконання науково-дослідних робіт та інших службових обов'язків чи доручень керівництва, результатів, які можуть стати об'єктом права інтелектуальної власності (ОПВ), працівники УкрНДІЛГА зобов'язані надати письмове повідомлення про одержаний ним сорт з повним описом такого сорту
2. Право на подання заявки на сорт належить УкрНДІЛГА або його правонаступнику. Під час подання заявки на сорт рослин установою-власником (заявником) є УкрНДІЛГА.
3. УкрНДІЛГА зобов'язаний протягом 60 днів з дня отримання повідомлення автора сорту про виведення нового сорту та отримання повного опису нового сорту подати до Компетентного органу заявку на сорт чи передати право на подання заявки іншій особі або прийняти рішення про збереження відомостей про сорт як конфіденційної інформації або комерційної таємниці. У цей самий строк роботодавець повинен укласти з автором сорту письмовий договір щодо розміру та умови виплати йому справедливої винагороди (роялті) відповідно до економічної цінності сорту та іншої його вигоди,

якщо трудовим договором (контрактом) чи договором про створення сорту за замовленням не передбачено інше.

4. Якщо УкрНДІЛГА, або його правонаступник, не виконає зазначених у пункті три цієї статті вимог у встановлений строк чи не використовуватиме сорт, зберігаючи відомості про нього як конфіденційну інформацію більше чотирьох років з дня одержання повідомлення автора сорту, то право на подання заявки і одержання патенту переходить до автора сорту, а за УкрНДІЛГА залишається переважне право на придбання невиключної ліцензії на використання сорту.
5. Автором сорту є фізична особа, яка безпосередньо вивела чи винайшла і поліпшила сорт. Вона набуває особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин від дати державної реєстрації прав на сорт. Автор (автори) сорту мають право відмовитися від особистих немайнових прав інтелектуальної власності на сорт. Автори сорту, який є результатом їх спільної творчої праці, мають однакові права, якщо інше не передбачено письмовим договором між ними.
6. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин (авторське право) не відчужуються, не передаються і діють (охороняються) безстроково.
7. Не визнаються авторами сорту працівники, які не внесли особистого творчого внеску у створення сорту, а тільки надали автору (авторам) технічну, організаційну чи матеріальну допомогу при створенні сорту і/або оформленні заявки.
8. В разі припинення селекційної роботи в інституті, чи передачі селекційного матеріалу іншому виконавцю, селекціонер по акту передає насіння та супровідну документацію (інформацію щодо батьківських форм, описи і схеми об'єктів) новому виконавцю для продовження роботи по конкретній культурі, а також ознайомлює його з розташуванням маточників, садів первинного (відомчого) випробування або інших дослідних об'єктів. Акт, затверджений керівником установи, зберігається по одному екземпляру у нового виконавця, завідувача відділом (лабораторією) та вченого секретаря. В акті обов'язково вказується, на якому етапі селекційного процесу здійснена передача того чи іншого матеріалу.
9. Авторство визначається фактично виконаною селекціонером (селекціонерами) роботою. Якщо ним (ними) проведено всі етапи селекції – від відбору, гібридизації до державної реєстрації сорту - він визнається єдиним автором сорту.
10. Авторство на сорти, в виведенні яких в порядку послідовності чи спільної роботи приймали участь два чи більше співробітники, визначається згідно фактичного їх внеску (дольової участі) у виконання певного селекційного процесу.
11. Документами, які засвідчують право на сорт, є свідоцтво про авторство на сорт рослин, патент на сорт рослин і свідоцтво про державну реєстрацію сорту рослин. Оригінали документів, що засвідчують право на всі без виключення сорти мають зберігатися в бухгалтерії УкрНДІЛГА. За вимогою авторів надається копія Свідоцтва про авторство на сорт, затверджена підписом вченого секретаря Інституту.
12. Усі майнові права інтелектуальної власності на сорти рослин, виведені (винайдені) працівниками УкрНДІЛГА під час виконання останніми службових завдань та обов'язків, належать УкрНДІЛГА.

III. АВТОРСЬКА ВІНАГОРОДА

1. Частка авторства визначається у відсотках згідно коефіцієнту трудової участі а саме:
 - а) складання плану схрещування, організація і проведення схрещування, отримання насіння, його передпосівна підготовка та висівання – 25 %;
 - б) насіннєве та вегетативне розмноження садивного матеріалу – 5 %;
 - в) закладання селекційного (гібридного) саду та спостереження за ним до плодоношення, а також створення і вивчення сортовипробних культур – 10 %;
 - г) оцінювання рослин та виділення перспективних форм – 25 %;
 - д) вирощування саджанців відбірних форм у розсаднику, закладання плантацій/культур первинного (відомчого) випробування – 5 %;
 - е) спостереження на плантаціях та у культурах первинного (відомчого) випробування, виділення елітних форм – 25 %;
 - з) оформлення документації на реєстрацію сорту – 5 %.
2. Результати селекційної роботи публікуються спільно всіма авторами сорту. Перевагу в праві бути першим автором публікації має автор з найбільшою часткою участі у виведенні сорту.
3. Якщо селекціонер (співавтор) не згоден з відведеною йому часткою авторства, він має право оскарження в порядку встановленому чинним законодавством.
4. Виплата грошової винагороди авторам сортів (частка авторства) за використання їх надбань, здійснюється згідно чинного законодавства України, а саме – відповідно до умов трудового договору та даного положення.
5. УкрНДЦЛГА як власник майнових прав інтелектуальної власності на сорти укладає ліцензійні угоди на право вирощування сортів рослин та отримує виплату роялті згідно затверджених ставок від кількості вирощеної і реалізованої продукції (саджанців, розсади, відсадків підщеп, живців).
6. Кошти, що надходять згідно вказаних ліцензійних угод (роялті), розподіляються в наступному порядку та розмірах:
 - а) сорти власної селекції (УкрНДЦЛГА) – авторам сортів виплачувати 30 % від суми коштів, що надійшли в установу, (з них 15 % – авторам, 15 % – учасникам-працівникам, які не внесли особистого творчого внеску у створення сорту, а тільки надали автору (авторам) технічну, організаційну чи матеріальну допомогу при створенні сорту та/або оформленні заявки, тощо);
 - б) сорти невлавної селекції – підтримувачам у розмірі 15% від суми коштів, що надійшли в установу;
 - в) 30 % суми надходжень роялті, що надійшли за сорти власної селекції, використати на розвиток та покращення матеріально-технічної бази відділу, що виконує дослідження з селекції та сортовивчення (придбання матеріалів і обладнання для досліджень, оплата послуг, відрядження, витрати на реєстрацію та підтримку сортів, оплата найманих працівників, інші витрати).
7. Виплата винагороди здійснюється з врахуванням рішення трудового колективу наукового підрозділу стосовно коефіцієнту трудової участі (фактичного внеску кожного) та за поданням керівника підрозділу.
8. Вся сума або частка роялті за створені сорти може переходити та виплачуватись спадкоємцям авторів сортів (співавторів), за заповітом або іншими нормами,

передбаченими чинним законодавством, протягом строку чинності немайнових прав на сорт рослин.

IV. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА АВТОРА

1. Автор сорту має право пропонувати назву створеного ним сорту і включати до назви своє ім'я.
2. Автори сорту, який є результатом їх спільної творчої праці, мають однакові права, якщо інше не передбачено письмовим договором між ними.
3. Особа, визнана автором сорту, має право:
 - а) перешкоджати іншим особам привласнювати та спотворювати його авторство;
 - б) вимагати не розголошувати його ім'я як автора сорту і не зазначати його у публікаціях;
 - в) пропонувати назву сорту, включати до назви сорту своє ім'я та вимагати зазначення свого імені під час використання сорту, якщо це практично можливо.
4. Цей перелік особистих немайнових прав автора не є вичерпним.

V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. З метою захисту майнових прав інтелектуальної власності УкрНДІЛГА на сорти рослин керівник лабораторії селекції веде та підтримує в актуальному стані відомості про сорти рослин, по яким УкрНДІЛГА є заявником (власником, підтримувачем), що є невід'ємним додатком до даного положення (Додаток № 1).
2. Начальник відділу кадрів доводить дане положення, як одну із умов трудового договору, до відома осіб, які приймаються на посади, перелік обов'язків по яким передбачає можливість винайдення (виведення) нових сортів під час виконання службових обов'язків.

Характеристика сортів фундука селекції УкрНДІЛГА

Болградська новинка

(фото А. А. Балабака)

Автор сорту – Ф. А. Павленко.

До Державного реєстру сортів рослин України внесений у 1981 році.

Заявка № 79216001.

Рекомендований для вирощування в зоні Степу.

Кущ середньорослий із розлогою кроною.

Високозимостійкий сорт середнього терміну дозрівання.

Плоди середньої величини (1,4 г), округлі, ребристі, з невеликим загостренням до вершини (2,2 × 2,1 × 1,9 см).

Шкаралупа середньої товщини, тверда, коричнева, злегка смугаста. Ядро щільне, на зламі кремове.

Урожайність – до 9 кг із куща.

Боровський

Автор сорту – Ф. А. Павленко.

До Державного реєстру сортів рослин України внесений у 1991 році.

Заявка № 75216003.

Рекомендований для вирощування в Поліссі та Лісостепу.

Кущ високорослий – 4,5 м заввишки, діаметр крони – до 5 м.

Горіхи по 1–4 штуки в суплідді, довгасто-конічні сплюснуті, масою 2,0 г (2,1 × 1,5 × 1,3 см). Обгортка дорівнює горіху або трохи довша за нього, здебільшого цільна, опушена, зубчаста. Вихід ядра – 48,2 %, жирність – 69,3 %, вміст білка – 16 %.

Урожайність – 7 кг із куща.

Дар Павленка

Дар Павленка

Автор сорту – Ф. А. Павленко.

До Державного реєстру сортів рослин України внесений у 1991 році.

Заявка № 82216004.

Рекомендований для вирощування в зоні Степу.

Вважається одним із найкращих сортів української селекції.

Кущ високорослий (до 4,5 м), гілки прямостоячі.

Супліддя з 3–6 горіхів. Горіхи великі (2,5 г), видовжено-циліндричні, із загостреною верхівкою. Шкаралупа насиченого коричневого кольору, блискуча, біля основи слабо опушена, тонка. Вміст ядра – 49 %, вміст олії – 67 %.

Дозрівають наприкінці серпня – на початку вересня, мають високі смакові якості.

Вирізняється високою врожайністю – 10 кг із куща.

Лозівський шаровидний

Автор сорту – Ф. А. Павленко.

До Державного реєстру сортів рослин України внесений у 1989 році.

Заявка № 75216002.

Рекомендований для вирощування в Степу та Лісостепу.

Кущ середньорослий – 3,5 м заввишки, діаметр крони – 4,5 м.

Горіхи округлої форми масою 2,2 г (2,0 × 1,8 × 1,6 см). Вихід ядра – 50,5 %, олії – 65,6 %.

Обгортка практично дорівнює висоті горіха, цільна або розсічена з одного боку до основи.

Урожайність – 8 кг із куща.

Серебристий

Автор сорту – Ф. А. Павленко.

До Державного реєстру сортів рослин України внесений у 1991 році.

Заявка № 76216004.

Рекомендований для вирощування в Степу та Лісостепу.

Сильнорослий округлої форми кущ 3,6 м заввишки, діаметр – 4 м. Обгортка цільна, в 2 рази довша за горіх, густо опушена, із залозистими волосками, липка.

Горіхи округло-довгасті, сріблясто-опушені, слабребристі (2,1 × 1,6 × 1,7 см). Вихід ядра – 46,7 %, вміст олії в ядрі – 65,84 %, вміст білка – 17,86 %.

Урожайність – 8 кг із куща.

Пірожок

Автор сорту – Ф. А. Павленко.

До Державного реєстру сортів рослин України внесений у 1996 році.

Заявка № 80216002.

Рекомендований для вирощування в Степу.

Кущ сильнорослий, розлогий, сягає 4 м заввишки та 4 м в діаметрі крони.

Горіхи великі, масою 2,1 г, округлі (2,1 × 1,7 × 1,8 см). Вихід ядра – 46,9 %, вміст олії – 65,68 %, білка – 14,81 %.

Обгортка дорівнює горіху або трохи довша за нього, вільно охоплює горіх зі слабким напливом біля основи, по краю з рідкими зубцями.

Урожайність – 7 кг із куща.

Степовий-83

Автор – Ф. А. Павленко.

До Державного реєстру сортів рослин України внесений у 1985 році.

Заявка № 58216001.

Рекомендований для вирощування в Степу.

Кущ розлогий. Сорт пізнього строку дозрівання.

Горіхи видовжені, до основи трохи звужуються, блискучі, із сірим опушенням у верхній частині та великою, майже круглою основою (2,0 × 1,3 × 1,2 см). Шкаралупа коричнева, з добре помітними темнішими поздовжніми смугами, середньої товщини. Маса горіха – 1,7 г. Вихід ядра – 47 %. Вирізняється високими смаковими властивостями, містить 62,1 % олії.

Шедевр

Автор – Ф. А. Павленко.

До Державного реєстру сортів рослин України внесений у 1985 році.

Заявка № 78213003.

Рекомендований для вирощування в Степу та Лісостепу.

Кущ заввишки 4 м, діаметр крони – до 4 м.

Плоди по 1–2–5, обгортка зеленисто-опушена, в 2 рази довша за горіх, зубчаста.

Горіх великий, масою 2,6 г (2 × 1,9 × 1,7 см). Вихід ядра – 46,1 %, жирність – 65,7 %, вміст білка – 17,4 %, вуглеводів – 5,01 %. Урожайність – 9 кг із куща.

Характеристика сортів горіха грецького селекції УкрНДІЛГА

Курзим

Автор – Ф. Л. Щепотьєв.

Сорт відібраний у Малому горіховому саду Куцовської лісової дачі ДСДЛЦ «Веселі Боковеньки» в Кіровоградській області. Досліджувався з 1952 р. на сортодільницях у північних областях України.

До Державного реєстру сортів рослин України внесений у 1997 році. Заявка № 68075003.

Рекомендований для вирощування в Степу.

Щеплене дерево 23-річного віку сягає 9 м заввишки та 28 см – у діаметрі біля основи стовбура, діаметр крони – 7 м. Зимо- й морозостійкий. Латеральний. Плоди зібрані в гронах. Ендокарпій овальної форми, 3,7 × 3,3 см, шкарлупа темно-пісочного забарвлення, злегка ямчасто-борозенчаста з неглибокою сіткою зморшок. Ядро чудове на смак, виймається великими частинами. Вихід ядра – 52,3 %, вміст олії в ядрі – 68,76 %. Цвіте й плодоносить щорічно.

Урожайність – до 30 кг із дерева.

Красавец (Красивий зимостійкий)

Автор – Ф. Л. Щепотьєв.

Сорт відібраний в елітному саду ДСДЛЦ «Веселі Боковеньки» в Кіровоградській області.

До Державного реєстру сортів рослин України внесений у 1991 році.

Заявка № 75075004.

Рекомендований для вирощування в Степу.

Щеплене дерево 15-річного віку сягає 3 м заввишки та 14 см – у діаметрі біля основи стовбура, діаметр крони – 3 м.

Зимо- й морозостійкий.

Ендокарпій правильної овальної форми, 4,5 × 3,3 см, шкарлупа світло-пісочного забарвлення з невеликою кількістю зморшок, верхівка округла з конусоподібним кінчиком.

Горіх легко розколюється. Ядро чудове на смак, виймається цілим. Вихід ядра – 54 %, вміст олії в ядрі – 72,7 %.